

Телеком Србија

Предузеће за телекомуникације а.д.

Београд, Таковска бр. 2.

ДЕЛОВОДНИ БРОЈ: 508328/1-2021
ДАТУМ: 8.11.2021
ИНТЕРНИ БРОЈ:
БРОЈ ИЗ ЛКРМ:
КАБИНЕТ ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА

Република Србија
Регулаторна агенција за електронске
комуникације и поштанске услуге
Београд

БРОЈ: 1-03-349-78/21

ДАТУМ: 08-11-2021

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

РЕГУЛАТОРНА АГЕНЦИЈА
ЗА ЕЛЕКТРОНСКЕ КОМУНИКАЦИЈЕ И ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

ПАК 106306 11103 Београд
Палмотићева бр.2

ПРЕДМЕТ: Коментари на Нацрт Извештаја о анализи veleпродајног тржишта терминације позива у јавној телефонској мрежи на фиксној локацији

Поводом јавних консултација, објављених на званичној Интернет страни Регулаторне агенције за електронске комуникације и поштанске услуге 11.10.2021. године, у вези са Нацртом Извештаја о анализи veleпродајног тржишта терминације позива у јавној телефонској мрежи на фиксној локацији износимо следеће коментаре:

Тачка 6.3.

У наведеној тачки Нацрта Извештаја, у ставу 3., наводи се да ће „Телеком Србија“ а.д. и SBB d.o.o. бити у обавези да на захтев Агенције доставе veleпродајне и интерне трансферне цене, ради утврђивања постојања неоправданог унакрсног субвенционисања, као и да, такође на захтев Агенције, омогуће увид у закључене уговоре, рачуноводствене податке, укључујући и податке о приходима оствареним на тржишту. Агенција је овлашћена и да те податке објави, уколико би се тиме допринело развоју делотворне конкуренције, водећи рачуна о томе да битно не угрози пословање оператора.

Наведена одредба је у супротности са Законом о заштити пословне тајне („Сл. Гласник РС“, бр. 53/2021). Агенција не може бити овлашћена да објави било који податак који јој достављају оператори и који је снабдевен клаузулом тајности на основу свог нахођења. Постоји јасан поступак који дефинише начин скидања клаузула тајности и поверљивости са докумената и Агенција је у обавези да их се придржава. Објављивање података, свакако је немогуће без сагласности Оператора.

Тачка 6.4.

У наведеној тачки, у ставу 8. Нацрта Извештаја се наводи да је само „Телеком Србија“ а.д. у обавези да омогући водове за приступ до тачака за међуповезивање оператору кориснику.

Сматрамо да ова обавеза не треба више да буде наметнута само Телеком-у Србија, с обзиром да је у међувремену, у односу на претходну анализу тржишта, „Телеком Србија“ а.д. омогућио повезивање на IP нивоу.

У складу са наведеним, ситуација је промењена, у смислу да је операторима омогућено међуповезивање на IP нивоу, па је неопходно укинути предметну обавезу Телекому Србија.

Тачка 6.5.

У наведеној тачки Нацрта Извештаја, у ставу 3., наводи се да оператор са ЗТС сноси терет доказивања да цене његових услуга произлазе из трошкова, укључујући и повраћај улагања по разумној стопи, и дужан је да, на захтев Агенције, достави детаљно оправдање својих цена.

Сматрамо да је потребно прецизирати на који начин ће оператори са ЗТС вршити доказивање да цене терминације позива у фиксну мрежу произилазе из трошкова и применом које трошковне методологије (с обзиром да је операторима на предметном тржишту предвиђена обавеза примене трошковног рачуноводства).

У ставу 8. и 2. наведене тачке наводи се да ће Агенција, сагласно правилима општег управног поступка, донети решење којим ће утврдити трошковно засноване цене регулисаних услуга... Агенција може овим решењем утврдити фазну примену трошковно заснованих цена у циљу очувања односа на тржишту електронских комуникација. Ако Агенција утврди да трошковно засноване цене према LRIC моделу значајно одступају од цена на упоредивим тржиштима, она може применити метод упоређивања цена за обрачун цена терминације позива у јавној фиксној комуникационој мрежи.“

Приликом одређивања мера, мора посебно да се води рачуна о претходним улагањима оператора са ЗТС, подстицању даљих улагања и могућности повраћаја улагања по разумној стопи, с обзиром на повезане ризике.

Сматрамо да је потребно прецизирати следеће:

- од када се уводи примена LRIC методологије за одређивање цена терминације позива у јавној фиксној комуникационој мрежи;
- шта подразумева фазна примена трошковно заснованих цена (да ли се то односи на примену различитих LRIC трошковних модела (чист и LRIC+) или и на примену осталих трошковних методологија прописаних Правилником о примени трошковног принципа;
- који временски период би покривала фазна примена,
- у случају коришћења метода упоређивања цена, потребно је дефинисати или квантификовати шта подразумева значајно одступање и на основу којих упоредивих тржишта би се одређивале цене.

С обзиром да је операторима прописана обавеза примене трошковног рачуноводства, сматрамо да се резултати TD LRIC модела развијеног од стране оператора могу користити приликом упоређивања.

Ово посебно, што регулатори неких европских земаља признају извештавање оператора по TD LRIC методологији, чије цене, за ове намене, могу бити коришћене као цене са упоредивих тржишта. Такође, треба имати у виду да су начини одређивања цена и примењене трошковне методологије различите у европским земљама наведеним у Вегес извештају - *Termination rates at European level јануар 2021*.

У циљу транспарентног поступка на увођењу трошковно заснованих цена по LRIC методологији, сматрамо да је од изузетне важности омогућити операторима увид у модел који ће Агенција примењивати за ове намене, а у складу са праксом европских регулатора. С обзиром да су оператори обезбедили све неопходне податке кроз упитнике за LRIC, достављене од стране Агенције, увидом у модел би се омогућило разумевање начина на који су се достављени подаци искористили.

Такође, спровођењем регулативе применом LRIC методологије, Агенција треба да омогући операторима подстицај даљих улагања у инфраструктуру. Прорачунате цене морају бити стимулативне, јер нагло снижавање може имати утицај на инвестиције у развој мреже, успоравање увођења нових технологија и услуга, што такође може угрозити тренутни, постигнути квалитет услуга.

С поштовањем,

ГЕНЕРАЛНИ ДИРЕКТОР

Владимир Лучић